

Sutêhoanōh ê Tappiān

7 Tōachèsi tōh mñg kóng, "Chiahê tāichì kám sī chin ê?" 2 Sutêhoanōh kóng, "Kokūi hūló hian̄tī, chhiáñ chimchiok thiañ! Tng lán ê chósian Abulahàm sóakhì Khallân íchêng, iáu tòa tī Mêsoptamiah ê sî, êngkng ê SiōngChú tui i hiánhiān, 3 koh kā i kóng: Lí tióh līkhui lí ê kòhiong kah chhinchòk, khì Góa beh kā lí chísi ê sóchāi¹¹ 4 Sói Abulahàm tòh līkhui Kaltiáh lâng ê sóchāi, khì tòa tī Khallân. I ê lāupē sí liáuāu, SiōngChú koh kā i chhiansoa kàu lín chitmá teh tòa ê sóchāi. 5 Tí chia, SiōngChú pēng bô hō i jīmhô sangiáp, lián ansin ê sóchāi to bô. Suijîan hit sî i íaubōe û kiáñ, SiōngChú khiok èngún beh sù i chit tè thótē, thang chò i kah i ê kiáñsun ê sangiáp. 6 SiōngChú û ánné kā i kóng: Lí ê kiáñsun ê tī ihong kiaku, tī hia chò lâng ê lôlē, koh siū khótôk sì pah nî.¹² 7 SiōngChú koh kóng: Góa beh símphòaⁿ hitê hō in chò lôlē ê kokka. Liáuāu, in ê līkhui hitê sóchāi, koh tī chia kèngpài Góa.¹³ 8 Jiânāu, SiōngChú kah i lípiok, êng katlé chò kihō. Inúi ánné, i señ Ísak liáuāu ê tē peh jit, tōh kā i kiáñ katlé. Āu lâi, Ísak señ lâkop, lâkop señ lán chápjī ê chiphài ê chòktiúñ.

9 "Hiahê chòktiúñ oàntò lôséhuh, tōh kā i bē khì Aigip. Ȑ koh, SiōngChú kah i tōngchāi, 10 kiù i thoatlí itchhè ê khólān, koh sù i intián kah tihūi, hō i tī Aigip ông Hôaláu ê bīnchêng tit tióh jînkhó, koh jīmbēng i chò Aigip ê cháiñsiòng kah ôngkiong ê chóngkoán. 11 Āu lâi, Aigip kah Kanân choân tē hoatseng kihng, ínhí tōa chailān; lán ê chósian soah bô bínîu thang chiáh. 12 lâkop thiañ kóng Aigip û niûsít, tōh chhe lán ê chósian khì hia; che sî thâu chít pái. 13 Tē jī pái in koh khì ê sî, lôséhuh kah i ê hian̄tī sio jîn, Hôaláu mā jînbat lôséhuh ê kachòk. 14 Liáuāu, lôséhuh chhe lâng khì chhiáñ i ê lâupē lâkop kah choân kachòk, chóngkiöng chhitchápgō lâng khì Aigip. 15 lâkop tōh lôhkì Aigip, Āu lâi, i kah lán ê chósian lóng sî tī hia. 16 In ê ûithé hóng ûn tríglâi Sîkhiàm,

司提反 ê 答辯

7 大祭司 tōh 問講：「Chiahê tāichì kám 是真 ê？」 2 司提反講：「各位父老兄弟，請斟酌聽！當咱 ê 祖先亞伯拉罕徙去哈蘭以前，iáu tòa tī 美索不達米亞 ê 時，榮光 ê 上主對伊顯現， 3 koh kā 伊講：你 tióh 離開你 ê 故鄉 kah 親族，去我 beh kā 你指示 ê 所在。¹¹ 4 所以亞伯拉罕 tōh 離開迦勒底人 ê 所在，去 tòa tī 哈蘭。伊 ê 老父死了後，上主 koh kā 伊遷徙到 lín chitmá teh tòa ê 所在。 5 Tí chia，上主並無 hō 伊任何產業，連安身 ê 所在都無。雖然 hit 時伊 iáu 未有 kiáñ，上主卻應允 beh 賜伊 chit 塊土地，thang 做伊 kah 伊 ê kiáñ 孫 ê 產業。 6 上主有 ánné kā 伊講：你 ê kiáñ 孫 ê tī 異鄉寄居，tī hia 做人 ê 奴隸，koh 受苦毒四百年。¹² 7 上主 koh 講：我 beh 審判 hitê hō in 做奴隸 ê 國家。了後，in ê 離開 hitê 所在，koh tī chia 敬拜我。¹³ 8 然後，上主 kah 伊立約，用割禮做記號。因為 ánné，伊生以撒了後 ê 第八日，tōh kā 伊行割禮。後來，以撒生雅各，雅各生咱十二个支派 ê 族長。

9 「Hiahê 族長怨妒約瑟，tōh kā 伊賣去埃及。 Ȑ koh，上主 kah 伊同在， 10 救伊脫離一切 ê 苦難，koh 賜伊恩典 kah 智慧，hō 伊 tī 埃及王法老 ê 面前得 tióh 認可，koh 任命伊做埃及 ê 宰相 kah 王宮 ê 總管。 11 後來，埃及 kah 迦南全地發生飢荒，引起大災難；咱 ê 祖先 soah 無米糧 thang 食。 12 雅各聽講埃及有糧食，tōh 差咱 ê 祖先去 hia；這是頭一 pái。 13 第二 pái in koh 去 ê 時，約瑟 kah 伊 ê 兄弟相認，法老 mā 認 bat 約瑟 ê 家族。 14 了後，約瑟差人去請伊 ê 老父雅各 kah 全家族，總共七十五人去埃及。 15 雅各 tōh 落去埃及，後來，伊 kah 咱 ê 祖先 lóng 死 tī hia。 16 In ê 遺體 hóng 運 tíg 來示劍，安葬 tī 亞伯拉罕用錢 tui 哈抹 ê kiáñ 孫買來 ê hit 塊墓地。

¹¹ CSK 12:1

¹² CSK 15:13

¹³ CSK 15:14

¹¹ 創 12:1

¹² 創 15:13

¹³ 創 15:14

anchòng tī Abulahàm ēng chīn tùi Hamoul ê kiánsun bé lâi ê hit tè bōngtē.

17 “M̄ koh, tng SiōngChú tùi Abulahàm ê èngún teh beh sêngchiū ê sî, Isulael lâng tī Aigip íkeng se nthòa n chéchē. 18 Áu lâi, lènggōa chítē m̄ bat Iôséhu h ê ông khílái thóngtī Aigip¹⁴ 19 l̄ èng kúikè lâi tuihù lán ê chòkbîn, khótök lán ê chósian, sîmchì kiôngpek in kā e n á pàng tī gôabîn, hō in bē oáh. 20 Tú tī hit sî, Môse chhutsì. I sî chítē huisiông chhengsiù ê en á, tī in lâupē ê chhùn nîh siū iú n chhī sa n kôgoéh. 21 Áu lâi, tng i siū khìsak ê sî, Hôaláu ê chabó kiá n kâ i khioh khì tòngchò kakî ê kiá n iú n chhī. 22 Môse háksip Aigip lâng sôu ê hákbûn, kóngöe kah chò tâichì lóng chin û châilêng.

23 “Môse sîcháp hòe ê sî, siū n beh khì khòan kákî ê hian tī, iā tōh sî Isulael ê tôngpau. 24 I khòan kîn chítê hia n tī hō Aigip lâng khihû, tōh khì pohô i, thè siū úikhut ê lâng pòsiû, phahsí hitê Aigip lâng. 25 l siū n kóng kakî ê hia n tī ê liáukái che sî SiōngChú chià tiöh i ê chhiú lâi chínkiù in; m̄ koh, in pêng bô liáukái. 26 Kehtíng kang, i khòan tiöh n ngé Isulael lâng teh siophah, siū n beh kâ in tiâukái, tōh kóng, ‘Lín sî hian tī, ná è teh hōsiong sionghai?’ 27 Hitê teh khihû chhùpi n ê lâng kâ Môse sak khui, kóng, ‘Siá lâng siatlíp lí chò goán ê thâulâng kah phòa n koa?’ 28 Kám kóng lí siū n beh chhinchhiú n chahng thâi sí hitê Aigip lâng ánné lâi kâ góa thâi sî? ¹⁵ 29 Môse chit thia n tiöh chit kù öe, tōh tōlî Aigip, khì tòa tī Mítian lâng ê sóchâi, koh tī hia se n ióng n ngé kiá n.

30 “Sichápñ áu, tī Senai Soa n ê khònggiá, ú thi n sài tī chhiphè ê hóeiám tions, tùi Môse hiánhián. 31 Môse khòan tiöh chítê kengsiōng, kámak huisiông kia n kî. Tng i kiá n óa khì, siū n beh khòan khah siongsè ê sî, tōh thia n tiöh Chú ê sia n kóng: 32 Góa sî lín chósian ê SiōngChú, tōh sî Abulahàm, Isak, Iâkop ê SiōngChú.¹⁶ Môse kia n kah

17 「M̄ koh, 當上主對亞伯拉罕 ê 應允 teh beh 成就 ê 時，以色列人 tī 埃及已經生滌 chéchē。 18 後來，另外一個 m̄ bat 約瑟 ê 王起來統治埃及。¹⁴ 19 伊用詭計來對付咱 ê 族民，苦毒咱 ê 祖先，甚至強迫 in kâ 嬰 á 放 tī 外面，hō in bē 活。 20 Tú tī hit 時，摩西出世。伊是一個非常清秀 ê 嬰 á，tī in 老父 ê 曆裡受養飼三個月。 21 後來，當伊受棄 sak ê 時，法老 ê chabó kiá n kâ 伊拾去當做 kakî ê kiá n 養飼。 22 摩西學習埃及人所有 ê 學問，講話 kah 做 tâichì lóng 真有才能。

23 「摩西四十歲 ê 時，想 beh 去看 kakî ê 兄弟，也 tōh 是以色列 ê 同胞。 24 伊看見一個兄弟 hō 埃及人欺負，tōh 去保護伊，替受委屈 ê 人報仇，phah 死 hitê 埃及人。 25 伊想講 kakî ê 兄弟 ê 了解這是上主藉 tiöh 伊 ê 手來拯救 in；m̄ koh，in 並無了解。 26 隔 tíg 工，伊看 tiöh 兩個以色列人 teh 相 phah，想 beh kâ in 調解，tōh 講：『Lín 是兄弟，ná è teh 互相傷害？』 27 Hitê teh 欺負曆邊 ê 人 kâ 摩西 sak 開，講：『啥人設立你做阮 ê 頭人 kah 判官？ 28 Kám 講你想 beh 親像昨 hng thâi 死 hitê 埃及人 ánné，來 kâ 我 thâi 死？¹⁵』 29 摩西一聽 tiöh chit 句話，tōh 逃離埃及，去 tòa tī 米甸人 ê 所在，koh tī hia 生養兩個 kiá n。

30 「四十年後，tī 西奈山 ê 曠野，有天使 tī 刺 phè ê 火焰中，對摩西顯現。 31 摩西看 tiöh chítê 景象，感覺非常驚奇。當伊行 óa 去，想 beh 看 khah 詳細 ê 時，tōh 聽 tiöh 主 ê 聲講： 32 我是 lín 祖先 ê 上主，tōh 是亞伯拉罕、以撒、雅各 ê 上主。¹⁶ 摩西驚 kah phihphih chhoah，m̄ 敢注視。 33 主 kâ 伊講：Kâ 你 ê 鞋

¹⁴ CAG 1:8

¹⁵ CAG 2:14

¹⁶ CAG 3:6

¹⁴ 出 1:8

¹⁵ 出 2:14

¹⁶ 出 3:6

phihpiah chhoah, mā kān chūsī. 33 Chú kā i kóng:
Kā lí ê thng khí lâi! Inūl kihā ê sóchāi sī sèngtē 34
Góa khaksit ū khòaⁿ tiōh Góa ê chubin tī Aigip teh
siūkhó, mā ū thiaⁿ tiōh in teh kiokhó ê siaⁿ. Góa
kànglím sī beh lâi chinkiu in. Taⁿ lí lâi! Góa beh chhe lí
khì Aigip.¹⁷

35 “Chit ūi Môse tōh sī Isulael lâng bat kā i kichoát, koh chitbün i kóng, ‘Siáⁿ lâng siatlip lí chò goán ê thâulâng kah phòan’koan?’ ê hit ūi, SiōngChú khiok thongkòe tī chhiphè tiong tui i hiánhiān ê thiⁿsài, chhephài i chò léngsiù kah chinkiuchiá. 36 Chit ūi Môse chhōa in chhut Aigip, tī Aigip, Ânghái kah khònggiá ê sìcháp nî kan, kiân chin chē kîsū kah sînjiah. 37 Chit ūi Môse mā bat tui Isulael ê chubin kóng: **SiōngChú beh tui lín ê hiaⁿtī tiong, ūi lín hengkhí chíté chhinchhiūⁿ góa chit khoán ê tāigiânjìn.**¹⁸ 38 Chit ūi Môse mā bat kah tī Senāi Soan tui i kóngoe ê thiⁿsài, íkip lán ê chôsian, tī khònggiá chòhóe. I mā ū niásiū SiōngChú siúnsù sènmiā ê sìnsit, koh kā chiahê sìnsit thoân hō lán. 39 Lán ê chôsian khiok mā khéng thiaⁿ i ê oe, tiantò kā i kichoát, sîmchì siún beh koh tòtng khì Aigip. 40 In kā Alông kóng: **Lí tiōh kā goán chō chitkóa sînbêng thang tī goán ê thâuchêng chhōa lō, inūl hitê chhōa goán chhut Aigip ê Môse, goán mā chai i tàuté hoatseng siáⁿmih tāichì¹⁹** 41 Sói tī hit sî, in chō chíté gû'a kiáⁿ ê ngósiōng, tui i hiàncè, koh hoanhí in kakī ê chhiú só chō chhut lâi ê itchhè. 42 Mā koh SiōngChú oát trígsin lîkhui in, kùchāi in khì kèngpài thiⁿténg ê chheⁿsîn, tú chhinchhiūⁿ tāigiânjìn ê chheh só kîchài ê:

Isulael ke ah, lín tī khònggiá sìcháp nî,
 kám bat hiàn senglé á sī chèmih hō Góa?

43 **Lín kng Môlök ê pòphâng**
 kah Líhoan sîn ê chheⁿ,
 iā tōh sī lín chō lâi kèngpài ê ngósiōng

thng 起來！因為你 kihā ê 所在是聖地。34 我確實有看 tiōh 我 ê 子民 tī 埃及 teh 受苦，mā 有聽 tiōh in teh 叫苦 ê 聲。我降臨是 beh 來拯救 in。Taⁿ 你來！我 beh 差你去埃及。¹⁷

35 「Chit 位摩西 tōh 是以色列人 bat kā 伊拒絕，koh 質問伊講：『啥人設立你做阮 ê 頭人 kah 判官？』ê hit 位，上主卻通過 tī 刺 phè 中對伊顯現 ê 天使，差派伊做領袖 kah 拯救者。36 Chit 位摩西 chhōa in 出埃及，tī 埃及、紅海 kah 曠野 ê 四十年間，行真 chē 奇事 kah 神跡。37 Chit 位摩西 mā bat 對以色列 ê 子民講：上主 beh tui lín ê 兄弟中，為 lín 興起一个親像我 chit 款 ê 代言人。¹⁸ 38 Chit 位摩西 mā bat kah tī 西奈山對伊講話 ê 天使，以及咱 ê 祖先，tī 曠野做伙。伊 mā 有領受上主賞賜性命 ê 信息，koh kā chiahê 信息傳 hō咱。39 咱 ê 祖先卻 mā 肯聽伊 ê 話，顛倒 kā 伊拒絕，甚至想 beh koh 倒 tñg 去埃及。40 In kā 亞倫講：你 tiōh kā 阮造一 kóa 神明，thang tī 阮 ê 頭前 chhōa 路，因為 hitê chhōa 阮出埃及 ê 摩西，阮 mā 知伊到底發生啥物 tāichì。¹⁹ 41 所以 tī hit 時，in 造一个牛 á kián ê 偶像，對它獻祭，koh 歡喜 in kakī ê 手所造出來 ê 一切。42 Mā koh 上主 oát tñg 身離開 in，kùchāi in 去敬拜天頂 ê 星辰，tú 親像代言人 ê 冊所記載 ê :

以色列家 ah, lín tī 曠野四十年，
 kám bat 獻牲禮 á 是祭物 hō我？

43 **Lín 抗摩洛 ê 布帆，**
 kah 理番神 ê 星，
 也 tōh 是 lín 造來敬拜 ê 偶像。

¹⁷ CAG 3:5, 7

¹⁸ SBK 18:15

¹⁹ CAG 32:1

¹⁷ 出 3:5, 7

¹⁸ 申 18:15

¹⁹ 出 32:1

Inūi ákke, góa beh kā líñ chhiansóa khì pí
Babúlōng koh khah hñg ê sóchāi²⁰

44 “Lán ê chósian tī khòngiá ū ‘Kiànchèng ê hñebō’, sī chiàu SiōngChú tùi Möse ê chísī, koh chiàu i só khòanⁿ tióh ê khoánsit lái khíchō ê. 45 Áu lái, lán ê chósian sêngchiap chítē hñebō. Tng in tī losiúah ê léngtō hā, tùi SiōngChú tī in bñchêng kā in kóanⁿ cháu ê gōachók chhiú tiong chiàmniá hit phìn thörtē ê sî, in tóh kah losiúah kā hñebō chhiansóa khì hia, ittit kàu Tabit ê sítai. 46 Tabit ú tit tióh SiōngChú ê unthióng, tóh chhéngkiû ūi lâkop ê SiōngChú chhöe chítē kхиakhí ê sóchāi. 47 M̄ koh, āulái ūi SiōngChú khí sëngtiän ê khioksī Sólómóng. 48 Kísít, chikôan ê SiōngChú pëng bô tòa tī lâng ê chhiú só khíchō ê chhù, tú chhinchhiünⁿ tâigiânjîn só kóng:

49 Chú kóng: Thiⁿ sī Góa ê póchō,
tē sī Góa ê khatāh.

Lín beh ūi Góa khíchō siáⁿ khoán ê chhù?
Góa anhioh ê sóchāi sī tī tóu?

50 Che itchhè kám m̄ sī lóng Góa chhinchhiú
chhòngchō ê?²¹

51 “Lín ná ê chiahníh kòchíp! Lín ê sim ngē, lín ê hñkhang m̄ khéng thiaⁿ. Lín kah lín ê chósian kângkhoán, tiānⁿ teh pöegék Sènglêng! 52 Tó chítē tâigiânjîn bô siükòe lín chósian ê pekhái? Igiân hitê konggī ê lópok teh beh lâilím ê tâigiânjîn, lóng hñ in hñi sí. Chitmá, lín kèngjiân koh chiâncò chhutbē hitê konggī ê lópok, koh sathái l ê lâng. 53 Lín sī tùi thińsài niásiú SiōngChú lúthoat ê lâng, khiok kèngjiân bô teh chunsiú!”

因為 ákke, 我 beh kā líñ 遷徙去比巴比倫 koh khah 遠 ê 所在²⁰。

44 「咱 ê 祖先 tī 曠野有『見證 ê 會幕』，是照上主對摩西 ê 指示，koh 照伊所看 tióh ê 款式來起造 ê。 45 後來，咱 ê 祖先承接 chítē 會幕。當 in tī 約書亞 ê 領導下，tùi 上主 tī in 面前 kā in 趕走 ê 外族手中佔領 hit 片土地 ê 時，in tóh kah 約書亞 kā 會幕遷徙去 hia，一直到大衛 ê 時代。 46 大衛有得 tióh 上主 ê 恩寵，tóh 請求為雅各 ê 上主 chhöe 一个 khiā 起 ê 所在。 47 M̄ koh，後來為上主起聖殿 ê 却是所羅門。 48 其實，至 koân ê 上主並無 tòa tī 人 ê 手所起造 ê 厝，tú 親像代言人所講：

49 主講：天是我 ê 寶座，
地是我 ê 腳踏。

Lín beh 為我起造啥款 ê 厝？
我安歇 ê 所在是 tī tó 位？

50 這一切 kám m̄ 是 lóng 我親手創造 ê?²¹

51 「Lín ná ê chiahníh 固執！Lín ê 心硬，lín ê 耳孔 m̄ 能聽。Lín kah lín ê 祖先全款，tiānⁿ teh 悖逆聖靈！ 52 Tó 一个代言人無受過 lín 祖先 ê 迫害？預言 hitê 公義 ê 奴僕 teh beh 來臨 ê 代言人，lóng hñ in 害死。Chitmá，lín 竟然 koh 成做出賣 hitê 公義 ê 奴僕，koh 殺害祂 ê 人。 53 Lín 是 tùi 天使領受上主律法 ê 人，卻竟然無 teh 遵守！」

司提反殉道

²⁰ AMS 5:25~27

²¹ ISI 66:1~2

²⁰ 摩 5:25~27

²¹ 賽 66:1~2

54 In thiaⁿ tiōh Sutêhoanōh chiahē ōe, simlāi huisiōng siūkhì, tōh tūi i kāgē chhiatkí. 55 M̄ koh, Sutêhoanōh hō Sènglēng chhiongmóa, giāh thâu ñg thiⁿ, khòaⁿ tiōh SiōngChú ê êngkng, mā khòaⁿ tiōh lésu khiā tī SiōngChú ê chiàⁿ pêng. 56 I kóng, "Lí khòaⁿ! Góa khòaⁿ tiōh thiⁿ khui, Jînchú khiā tī SiōngChú ê chiàⁿ pêng!"

57 Chènglāng kā hīnkhang am leh, tōa siaⁿ hoahhiu, koh chòhóe chhih óa khì, 58 kā Sutêhoanōh thoa chhutkhì siâⁿ gōa, êng chióhthâu kā i tím. Hiahé chò kiàncħèng ê lâng kā in ê gōasan kau hō chítē miâ kiòchò Sàulô ê siàuliân lâng khì kò. 59 In êng chióhthâu tím Sutêhoanōh ê sî, Sutêhoanōh kîkiû kóng, "Chú lésu ah, kiû Lí chiapláp góa ê lêngħûn!" 60 I koh kūi lōh khì, tōa siaⁿ kiò kóng, "Chú ah, m̄ thang kā chit ê chōe kui hō in!" I kóng soah, tōh sí khì.

54 In 聽 tiōh 司提反 chiahē 話，心內非常受氣，tōh 對伊咬牙切齒。55 M̄ koh，司提反 hō 聖靈充滿，giāh 頭 ñg 天，看 tiōh 上主 ê 榮光，mā 看 tiōh 耶穌 khiā tī 上主 ê 正 pêng。56 伊講：「你看！我看 tiōh 天開，人子 khiā tī 上主 ê 正 pêng！」

57 眾人 kā 耳孔掩 leh，大聲 hoahhiu，koh 做伙 chhih óa 去，58 kā 司提反拖出去城外，用石頭 kā 伊 tím。Hiahé 做見證 ê 人 kā in ê 外衫交 hō 一个名叫做掃羅 ê 少年人去顧。59 In 用石頭 tím 司提反 ê 時，司提反祈求講：「主耶穌 ah，求祢接納我 ê 靈魂！」60 伊 koh 跪落去，大聲叫講：「主 ah，m̄ thang kā chítē 罪歸 hō in！」伊講 soah，tōh 死去。